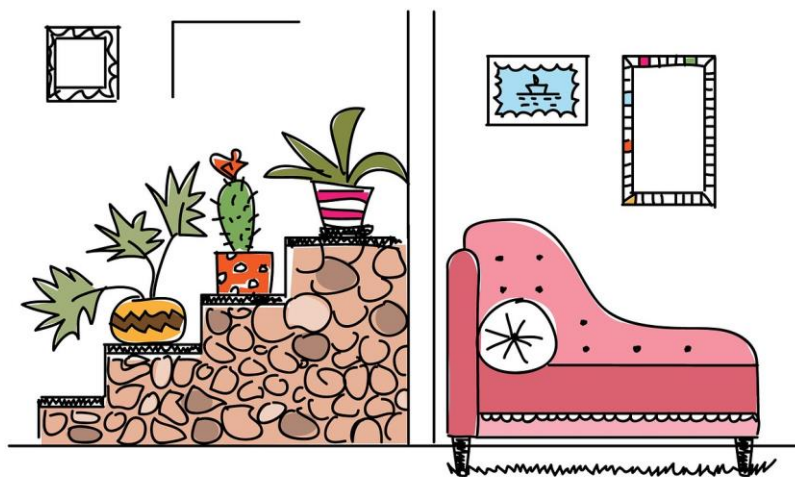

KOTIHOIDON TOIMINTAPERIAATTEET JA SISÄLTÖ

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.12.2021

Sisällys

1. KOTIHOIDON PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISEN TAVOITTEET JA PERIAATTEET	4
2. KOTIHOIDON PALVELUT	5
2.1 Säännöllinen kotihoito	6
2.2 Säännöllisen tilapäinen kotihoito	6
2.3 Tilapäinen kotihoito	6
3. KOTISAIRAANHOIDON SISÄLTÖ	7
4. KOTIPALVELUN SISÄLTÖ	7
4.1 Henkilökohtaisissa toiminnoissa avustaminen asiakkaan tarpeen mukaisesti	7
4.2 Ravitsemuksen toteutuminen	8
4.3 Kodinhoito	8
4.4 Sosiaalinen kanssakäyminen/Psykkinen hyvinvointi	8
4.5 Asiakkaan fyysistä kuntoutumista tukevat palvelut	9
4.6 Ilta- ja viikonloppuhoito	9
4.7 Omais- ja muu yhteistyö	9
4.8 Lapsiperheiden kotipalvelu	9
5. TUKIPALVELUT	9
5.1 Ateriapalvelu ja ateriakuljetus	10
5.2 Asiointipalvelu	10
5.3 Siivouspalvelu	11
5.4 Vaatehuolto	11
5.5 Saunapalvelu	11
5.6 Kuljetuspalvelu	11
5.7 Turvpuhelinpalvelu	12
5.8 Päiväpalvelu	12
5.9 Saattajapalvelu	13
5.10 Kauppalu	13
5.11 Saamenkielinen kylätyöntekijä/määräaikainen kylätyöntekijä	13
6. KOTIHOIDON PALVELUIDEN MYÖNTÄMINEN	13
6.1 Palveluihin hakeutuminen	13
6.2. Palveluiden myöntäminen	14
6.3 Asiakkuuden päättäminen	14
7. KOTIHOIDON MAKSUT	15
7.1. Säännöllinen kotihoito	15
7.2. Tilapäinen kotipalvelu	15

7.3 Tukipalvelut	15
7.4. Maksuttomat kotihoidon palvelut.....	15
8. KOTIHOIDON ONNISTUMISEN EDELLYTYKSET	15
9. TYÖSUOJELULLISET VAATIMUKSET KOTONA HOITAMISELLE.....	16

1. KOTIHOIDON PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISEN TAVOITTEET JA PERIAATTEET

Kotihoidon toiminta perustuu mm. Suomen perustuslakiin, sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) ja sosiaalihuoltoasetukseen (607/189), kansanterveyslakiin (66/1972), terveydenhuoltolakiin (1326/2010), ns. vanhuspalvelulakiin (980/2012), ”asiakaslakiin” (812/2000), sekä Sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Kuntaliiton antamaan lausuntosuositukseen Hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palveluiden parantamiseksi. Inarin kunnassa kotihoitopalveluja tuottaessa on huomioitava myös saamelaisten oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin (PL 731/1999).

Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun, kotisairaanhoidon ja tukipalveluiden muodostamaa kokonaisuutta. Kotihoito voi olla joko säännöllistä, tilapäistä tai säännöllisen tilapäistä. Ivalossa kotihoitoa on mahdollista saada kaikkina viikonpäivinä. Inarin kirkonkylässä kotihoito toimii ma-pe klo 8- 18 ja lauantaisin klo 8- 16, Nellimissä ja Sevettijärvellä sekä muualla kunnassa haja-asutusalueella kotipalvelu toimii arkisin virka-aikana. Kotisairaanhoidon järjestetään arkisin virka-aikana.

Kotihoidon toimintaperiaatteiden tavoitteena on selkiyttää palveluiden kohdentamista henkilöille, jotka alentuneen toimintakykynsä vuoksi tarvitsevat eniten tukea kotona selviytymisessä. Kotihoidon tavoitteena on antaa hyvää, turvallista ja asiakkaan tarpeenmukaista hoivaa ja hoitoa kotihoidon kriteerit täyttävälle asiakkaalle.

Kotihoitoa toteutetaan asiakkaan kokonaistilanne, asiakkaan oma toimintakyky ja voimavarat huomioiden. Kotihoidon palveluissa korostetaan asiakkaan itsemääräämisoikeutta sekä tuetaan asiakkaan omia voimavaroja ja jäljellä olevaa toimintakykyä. Asiakkaan omaiset ja läheiset huomioidaan asiakkaan palveluita järjestettäessä asiakasta tukevana verkostona. Asiakkaalle laaditaan palvelu- ja hoitosuunnitelma, tämä suunnitelma tarkastetaan määräajoin ja/tai palveluntarpeen muuttuessa. Kaikki kotihoidon kirjaukset tehdään Pegasos- terveystietojärjestelmään.

Kotihoidon henkilöstö koostuu sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutetuista ammattihenkilöistä. Työskentely on moniammatillista yhteistyötä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa. Kotihoidon henkilöstöä sitoo vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus.

Kotipalvelulla tarkoitetaan asumisessa, hoidossa ja huolenpidossa, asioinnissa sekä muissa jokapäiväisissä elämään kuuluvissa tehtävissä toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalvelun saamisen perusteina on lakiin kirjattu sairaus, synnytys, vamma tai muu vastaavanlainen toimintakykyä alentava syy tai erityinen perhe- tai elämäntilanne. Tukipalveluista on kerrottu luvussa 5 ja niitä tuottavat kotihoidon lisäksi myös yksityiset palveluntuottajat.

Kotisairaanhoidolla tarkoitetaan hoito- ja palvelusuunnitelman mukaista tai tilapäistä terveyden- tai sairaanhoitoa. (Terveydenhuoltolaki 25 §). Kotisairaanhoidon asiakkuuden edellytys on se, että asiakas ei pysty itsenäisesti käyttämään terveyskeskuspalveluja.

Saamelaisten kotiseutualueen kunnissa on vuodesta 2002 lähtien toteutettu saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamista tarkoittavia järjestelyjä. Kotipalvelun ja kylätyöntekijän palveluissa myöntämisperusteet ovat samat kaikille kuntalaisille. Saamenkielisille asiakkaille pyritään kohdentamaan saamenkielen taitoinen ja asiakkaan kulttuurin tunteva työntekijä. Käytössä on lisäksi Saamelaiskäräjien kanssa tehty ohjeistus ”Saamelaiserityinen palvelu vanhustyössä”.

2. KOTIHOIDON PALVELUT

Kotihoidon palvelu sisältää asiakaskohtaisesti sovittuja tehtäviä liittyen puhtauteen ja pukeutumiseen, ravitsemukseen, lääkehoitoon ja tarvittaessa erikoishoitoihin, sosiaaliseen kanssakäymiseen ja aktiivisuuden tukemiseen sekä toimintakyvyn ja terveyden edistämiseen, kokonaistilanteen seurantaan, turvallisuuteen ja esteettömyyteen sekä kodinhoitoon, asiointiin ja saattaja-apuun.

Kotihoidon palveluissa noudatetaan yhdenvertaisuuden periaatetta suhteessa kunnan antamiin resursseihin. Palveluiden järjestämistapaan vaikuttavat maantieteellinen etäisyys, palvelujakson kesto, kotikäyntien toistuvuus, asuinympäristö ja asiakkaan saamat muut palvelut.

Asiakkaan lääkkeenjaossa hyödynnetään pääasiallisesti koneellisen lääkkeenjaon mahdollisuuksia. Ellei annosjakelua voida jostakin syystä toteuttaa ja kotihoito osallistuu apteekkiasointiin, se hoidetaan tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden koneellisen annosjakelun kustannuksista vastaa Inarin kunta.

Uusien asiakkaiden ja sairaalasta kotiutuvien asiakkaiden hoidon vastaanotto ja aloitus tapahtuvat aina ennalta sovitusti ma-pe klo 14.00 mennessä. Viikonloppuisin uusia asiakkaita tai sairaalasta kotiutuvia asiakkaita ei voida ottaa vastaan. Terveyskeskuksen vuodeosaston kanssa on sovittu, että kotiutukset tehdään maanantain ja torstain välillä, jotta kotihoito ehtii toteuttamaan mahdolliset lääkemuutokset sekä hoitamaan asiakkaan kanssa kauppa-asioinnit ja muut tarpeelliset kotiasiat ennen viikonloppua. Iltaisin ja viikonloppuisin toteutetaan vain hoito- ja palvelusuunnitelman mukaiset palvelut.

Yöaikaan hoidetaan asiakkaita, joiden kotona selviytyminen sitä edellyttää ja käynneistä sovitaan yksilöllisesti hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Yöhoidon tarpeellisuutta ja määrää arvioidaan säännöllisesti. Kotihoidon yöhoitoa voidaan antaa tilapäisesti esim. sairaalasta kotiutumisen yhteydessä tai säännöllisesti kotona asumisen mahdollistamiseksi. Yöaikainen hoito voi olla osa säännöllisiä yökäyntejä tai turvapuhelimen kautta toteutettavaa (hälytysluonteista) palvelua. Yöpartiolla tulee olla asiakkaan kotiavain tai asiakkaalla tulee olla vara-avain avainboksissa. Yöpartion käynnit sisältyvät säännöllisinä kuukausimaksuun, tilapäisistä palveluista peritään kertamaksu.

Kotihoidon tuottamaa palvelua täydentävät erilaiset teknologiset laitteet tai teknologiavälitteiset palvelut. Hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palveluiden parantamiseksi annetun laatuosituksen (2017) mukaan työssä tulee olla mahdollisuutta hyödyntää asiakkaiden turvallisuutta, toimintakykyisyyttä ja toiminnan sujuvuutta parantavaa teknologiaa.

2.1 Säännöllinen kotihoito

Säännöllisellä kotihoidolla tarkoitetaan vähintään kerran viikossa kotona annettavaa palvelua, joka perustuu yhdessä asiakkaan kanssa tehtyyn palvelu- ja hoitosuunnitelmaan. Säännölliseen kotihoitoon otetaan asiakas, jonka toimintakyky on selkeästi alentunut:

- tarvitsee apua päivittäisissä perustoiminnoissa, joita ovat ruokailu, peseytyminen, wc-käynnit, pukeutuminen ja muu perushoito sekä lääkehoidon toteutus
- tarvitsee apua ja ohjausta sairautsiensa tai alentuneen toimintakykynsä vuoksi, mutta ei tarvitse sairaalahoitoa, toimintakyky mitataan RAI-arvioinnilla
- ei kykene käyttämään ulkopuolisia terveystalveluita
- on omaisensa hoidossa ja omaiset tarvitsevat oman jaksamisensa ja hoitotyönsä tueksi kotihoitoa
- on ollut sairaalahoidossa ja jonka kotona selviytymisen edellytykset on kartoitettu hoitoneuvottelussa ennen kotiutusta
- on turvattomuuden tunnetta ja pelkoa
- on saattohoidossa kotona.

2.2 Säännöllisen tilapäinen kotihoito

Säännöllisen tilapäistä kotihoitoa tuotetaan silloin, kun asiakkaan palveluntarpeen arvioidaan kestävän yli kolme (3) kuukautta ja kun hän tarvitsee palveluita vähemmän kuin kerran viikossa. Tällaisia ovat esim. harvakseltaan tapahtuvat voinnin kontrollikäynnit, hoidot ja erilaiset tutkimukset.

2.3 Tilapäinen kotihoito

Kotihoito on tilapäistä, kun palveluntarpeen arvioidaan kestävän vähemmän kuin kolme (3) kuukautta. Tilapäisellä kotihoidolla tarkoitetaan harvemmin kuin kerran viikossa tapahtuvaa palvelua/hoitoa. Tilapäinen kotihoito on tarkoitettu äkillisiin ns. kriisitilanteisiin perheen sekä yksittäisten asiakkaiden tueksi.

Tilapäistä kotihoitoa voidaan tarjota:

- sairaalasta kotiutumisen yhteydessä
- sairaanhoidollisena tilapäiskäyntinä, esim. kotona tehtävät hoidot ja toimenpiteet tai lääkehoito
- omaisen, joka yleensä huolehtii asiakkaasta, ollessa tilapäisesti estynyt suorittamaan hoitoa tai hoivaa
- jos lapsiperheellä on lyhytaikainen, tilapäinen kotihoidon tarve
- yksittäisenä kotihoitotyönä tai yksittäisinä tarkistuskäynteinä.

3. KOTISAIRAANHOIDON SISÄLTÖ

- lääkehuolto
- pitkäaikaissairauksien hoito, seuranta, ohjaus (mm. Marevan/INR)
- näytteenotto
- sairaanhoidolliset toiminnot (haavahoidot, avannehoidot jne.)
- fysiologiset mittaukset
- hoitotarvikkeiden hankinta
- palveluohjaus; hoitoon ohjaus, etuisuuksien selvittäminen
- toimintakykyarviointi (IRAIHC)
- terveysneuvonta.

Kotisairaanhoidossa käytettävät hoitosuunnitelman mukaiset haavanhoitotarvikkeet tulee asiakkaan ostaa itse. Pitkittyneissä haavan hoidossa asiakas saa tuotteet veloitusetta terveyskeskuksen kautta kolmen kuukauden omavastuun jälkeen.

4. KOTIPALVELUN SISÄLTÖ

4.1 Henkilökohtaisissa toiminnoissa avustaminen asiakkaan tarpeen mukaisesti

- Henkilökohtainen hygienia;
 - päivittäinen hygienia
 - sauna/suihku 1 x vko
 - ihon hoito, suun hoito
 - wc- käynnit, inkontinenssi tuotteet
 - sormien ja varpaiden kynsien hoito (ei ongelmakynnet)
 - avustaminen hiuksien ja parran hoidossa
- Pukeutuminen/riisuuntuminen; tukisukat
- Kuulokojeet, ym. apuvälineet.

4.2 Ravitsemuksen toteutuminen

Kotihoidon työntekijä ohjaa ja avustaa asiakasta ravitsemuksen toteutumisessa ja riittävän nesteen saannissa huomioiden asiakkaan perussairaudet ja erityisruokavalio. Kotihoito valmistaa tarvittaessa aamu-, ilta, ja välipalan.

Mikäli asiakas ei kykene laittamaan ruokaa, päivän pääateria voidaan toteuttaa ateriapalvelun avulla Ivalossa ja lähialueella, kaupasta tuotavilla eineksillä tai lämmittämällä omaisten valmistama ateria.

Muistisairaahan asiakkaan kohdalla ravitsemuksen toteutumiseen liittyy olennaisesti ravitsemuksen toteutumisen päivittäinen seuranta, painon seuranta, sekä vanhentuneiden elintarvikkeiden poistaminen asiakkaan saatavilta.

Ravitsemustilan (MNA) arviointi tehdään kerran vuodessa (syyskuussa) säännöllisen kotihoidon asiakkaille. MNA-arvioinnin tarkoituksena ravitsemuksen seuranta ja riskiryhmien tunnistaminen.

4.3 Kodinhoito

Kodin päivittäinen siistiminen yksilöllisen tarpeen mukaisesti:

- Tiskit, pöytien pyyhintä, roskien vienti, wc:n siistiminen, postin hakeminen, jääkaapin siistiminen, vuoteen sijaaminen, vaatehuolto.
- Puiden kantaminen ja puilla lämmittäminen tehdään, jos se on ainoa lämmitysvaihtoehto. Asiakkaan omaiset huolehtivat valmiiksi pilkotuista puista.
- Portaiden lakaiseminen siltä osin, kuin on välttämätöntä liikkumisen turvaamiseksi.
- Asiakkaan kanssa asuvien henkilöiden tai asiakkaiden vierailijoiden jälkien siivoaminen/tiskaaminen ei ole kotihoidon tehtävä.

4.4 Sosiaalinen kanssakäyminen/Psyykinen hyvinvointi

Kotihoidon asiakkaan psyykinen hyvinvointi on osa kokonaisvaltaista hoitoa kotona. Asiakkaan mielialaa seurataan ja pyritään tukemaan erilaisin keinoin kuten keskustelu ja läsnäolo.

Sosiaalista kanssakäymistä tuetaan päiväpalvelulla. Inarissa ja Sevetissä järjestetään päiväpalvelua kerran kuukaudessa. Ivalossa kerhotoimintaa on Saajontien kerhotilalla kerran viikossa.

4.5 Asiakkaan fyysistä kuntoutumista tukevat palvelut

Kuntoutumisen edistäminen kuuluu olennaisena osana kotihoitoon. Asiakkaan osallisuutta, omaa toimintaa ja arjen mielekkyyttä vahvistetaan tavoitteellisesti asiakassuunnitelman mukaisesti. Kotihoidon tehtävänä on mahdollistaa asiakkaan oma toiminta ja avustaa asiakasta vain siinä, mihin tämä ei itsenäisesti pysty. Työskentely perustuu kotihoidon toteuttamaan asiakkaan toimintakyvyn jatkuvaan arviointiin.

Kotihoidon fysioterapeutti tekee arvion säännöllisen kotihoidon piirissä olevan asiakkaan kotona kodin muutostöiden tarpeesta, apuvälineistä, mahdollisista kuntoutusjaksoista. Lisäksi kotona pärjäämistä tuetaan kotikuntoutusohjeilla ja fysioterapeutti tekee myös kotikäyntejä tarpeen mukaan sekä järjestää tehostettua kotikuntoutusta sitä tarvitseville.

4.6 Ilta- ja viikonloppuhoito

Iltaisin ja viikonloppuina ja arkipyhinä tehdään asiakkaan kotona selviytymisen kannalta välttämättömät tehtävät.

4.7 Omais- ja muu yhteistyö

Henkilökunta toimii vuorotyössä ja siksi hoitajat vaihtuvat. Läheisten ja omaisten toivotaan ilmoittavan etukäteen kotihoidon henkilöstölle, jos he ovat asiakkaan luona ja huolehtivat hänestä. Tällöin vältetään tarpeettomilta käynneiltä.

4.8 Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheen kotipalvelusta on erillinen toimintaohje. Lapsiperheillä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista muutoin. (Sosiaalihuoltolaki 19 §). Lapsiperheiden kotipalvelu sisältää kotihoidon työntekijän ja neuvolan perhetyöntekijän, sekä muiden yhteistyötahojen kanssa tehtävää vanhemmuuden ja arjessa selviytymisen tukemista. Tarkoituksena on vahvistaa perheen omia voimavaroja opastamalla perhettä lasten- ja kodinhoidossa ja arjen taitoja.

5. TUKIPALVELUT

Tukipalveluita tuotetaan pääsääntöisesti arkisin virka-aikana. Tukipalveluita ovat ateriapalvelu, asiointipalvelu (kauppa- ja apteekkiasiointi), kuljetuspalvelu, kylätyöntekijän palvelut, päiväpalvelu päiväpalvelukuljetus, saattajapalvelu, saunapalvelu, siivouspalvelu, turvapuhelinpalvelu, turvapuhelimen hälytyskäynti ja vaatehuolto (esim. pyykkipalvelu) Turvapuhelinpalvelu järjestetään ympäri vuorokauden. Ateriapalveluita voi Ivalon alueella saada myös viikonloppuisin.

Tukipalveluja voidaan myöntää säännöllisen kotihoidon asiakkaiden lisäksi sellaiselle henkilölle, joka ei ole säännöllisen kotihoidon asiakas. Tukipalveluiden myöntäminen perustuu aina palvelun tarpeen selvittämiseen. Tukipalveluja myönnettäessä otetaan huomioon asiakkaan toimintakyky, asuinolosuhteet, varallisuus sekä omaisten ja muiden läheisten mahdollisuus osallistua asiakkaan auttamiseen ja kuntouttamiseen. Lisäksi huomioidaan kotihoidossa käytettävissä olevat resurssit. Tukipalvelut myönnetään määräajaksi ja kaikista tukipalveluista peritään asiakasmaksu sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistaman maksutaksan mukaisesti.

5.1 Ateriapalvelu ja ateriakuljetus

Ateriapalvelua voidaan myöntää, jos asiakkaan toimintakyky tai terveydentila on heikentynyt tilapäisesti tai pysyvästi siten, että hän ei kykene valmistamaan aterioitaan, eikä hänellä ole mahdollisuutta ruokailla kodin ulkopuolisissa ruokapaikoissa tai jos asiakkaalla on todettu ali- ja/tai virheravitsemusriski. Toimintakyvyn muuttuessa ateriatilausten määrää voidaan vähentää tai lisätä tai ateriapalvelu voidaan päättää.

Ateriapalvelussa toimitetaan kotiin lämmin lounas, salaatti, jälkiruoka, leipä ja ruokajuoma. Aterioita kuljetetaan koteihin päivittäin Ivalon alueella Ruokapalvelu liikelaitoksesta ja haja-asutusalueilla mahdollisuuksien mukaan kouluilta. Ivalossa aterioimassa voi käydä myös Männikön palvelukodilla ja Palvelukeskus Koivikossa. Lisäksi Sevettijärvellä ja Inarin taajamassa päiväpalvelupäivinä voi ruokailla.

Ateriapalvelun ateriat valmistaa Ruokapalvelun liikelaitos. Asiakas maksaa ruoasta Ruokapalvelu liikelaitoksen määrittelemän hinnan. Ateriapalvelusta maksetaan lisäksi aterian kuljetusmaksu sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistaman päätöksen mukaisesti. Asiakkaat voivat ostaa ateriapalveluita myös yksityisiltä palveluntuottajilta heidän määrittämänsä hinnan mukaan.

5.2 Asiointipalvelu

Asiointipalvelua voidaan järjestää sellaisille asiakkaille, jotka eivät itse kykene asioimaan kodin ulkopuolella ja asiointiin ei voi käyttää läheisiä tai omaisia.

Apteekki- ja kauppa-asiointia varten tulee asiakkaalla olla tilisopimukset apteekissa ja kaupassa. Kotihoidon työntekijät eivät voi hoitaa asiakkaan raha-asioita eikä käsittele asiakkaan rahoja lukuun ottamatta ns. käyttövaroja erikseen sovitusti.

Pankkiasioinnit hoitaa ensisijaisesti asiakas itse, hänen uskottu henkilönsä tai edunvalvojansa. Kotihoito hoitaa asiointin poikkeustapauksissa, jolloin laskut ohjataan suoraveloitukseen tai käytetään maksupalvelua.

5.3 Siivouspalvelu

Kotihoito tuottaa tarveharkinnan perusteella siivouspalveluita niillä alueilla, jossa ei ole mahdollista käyttää yksityisiä palveluntuottajia. Ivalossa ja lähialueilla asuvia ohjataan käyttämään yksityisiä palveluntuottajia. Suursiivoukset asiakas hankkii joko omaisilta tai yksityisiltä palveluntuottajilta.

Inarin kunnassa on käytössä siivouksen palveluseteli. Siivouksen palveluseteli myönnetään tarvearvioinnin ja tulorajan perusteella henkilölle, joka sairauden, vamman tai toimintakyvyn heikentymisen vuoksi ei itse kykene huolehtimaan siivouksesta, mutta ei tarvitse muuta henkilökohtaista huolenpitoa.

5.4 Vaatehuolto

Vaatehuollolla tarkoitetaan tässä ohjeistuksessa pyykinpesua, ripustamista kuivumaan, sekä vaatteiden viikkaamista. Vaatehuollon tarve arvioidaan palveluntarpeen selvittämisen yhteydessä. Vaatehuoltoa voidaan järjestää tukipalveluna, jos asiakas ei itse selviydy vaatehuollon tehtävistä ja kotona ei ole mahdollisuutta pyykin pesuun. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevilla asiakkailla kotona järjestettävä vaatehuolto sisältyy hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja kotihoidosta perittävään kuukausimaksuun.

5.5. Saunapalvelu

Saunapalvelua voidaan järjestää kodin ulkopuolella asiakkaalle jolla ei ole asianmukaisia pesutiloja kotona. Saunapalvelua on mahdollista saada Ivalossa Palvelukeskus Koivikossa.

5.6 Kuljetuspalvelu

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu on harkinnanvarainen ja määrärahojen puitteissa pääsääntöisesti vähävaraisille myönnettävä palvelu. Arvioitaessa asiakkaan kuljetuspalvelujen tarvetta selvitetään hakijan kyky ja mahdollisuudet käyttää joukkoliikennevälineitä. Kuljetuspalvelun järjestämisessä ensisijaisia ovat ne ikäihmiset, jotka eivät asu palvelujen lähellä (palveluihin matkaa 2 km tai enemmän) ja joiden kohdalla kuljetuspalvelun avulla voidaan vähentää muiden palvelujen tarvetta.

Kuljetuspalvelussa ensisijaisesti asiointikuljetuksiin käytetään reittitakseja ja Ivalossa kotipalveluautoa. Jos kuljetuspalvelua ei voida toteuttaa yllä mainitulla tavalla, se järjestetään yksilökuljetuksena. Tällöin on käytettävä asiakasta lähinnä olevaa taksiryttäjää.

Kuljetuspalvelua myönnetään enintään kerran viikossa (edestakainen matka). Hakijalta peritään linja-autotaksan mukainen omavastuuosuus / yhdensuuntainen matka. Kuljetuspalvelua myönnetään joko määräaikaisesti tai toistaiseksi. Tarvittaessa asiakkaan mukana maksutta voi kulkea yksi henkilö

saattajana/ avustajana, joka ei ole kuljetuspalvelun tuen saaja. Saattajan tarpeellisuus tulee olla kirjattuna palvelupäätökseen.

Kuljetuspalvelua voi käyttää asiakkaan kotikunnan alueella tehtäviin matkoihin tai vaihtoehtoisesti asiakasta lähinnä olevaan kuntakeskukseen (päätöksessä on maininta siitä, mihin tarkoitukseen kuljetuspalvelu on myönnetty).

Kuljetuspalvelua ei voi käyttää sairausvakuutuslain nojalla korvattaviin matkoihin, joita ovat sairauden ja terveydenhoitoon tai kuntoutukseen liittyvät matkat. Ne korvataan muun lainsäädännön (esim. Kela, vakuutusyhtiö) mukaisesti. Jos samassa taloudessa on auto käytettävissä, kuljetuspalvelua ei myönnetä.

Kuljetuspalvelua voidaan myöntää, mikäli hakija:

- ei kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä toimintakykyä alentavan syyn vuoksi
- on yli 65 vuotias
- tarvitsee kuljetuspalvelua vähintään 3 kk
- ei ole laitoshoidossa tai palveluasumisessa
- on sotainvalidi, jolla on vähintään 20 % haitta-aste (tällöin palvelu myönnetään ilman eläketuloon perustuvaa tarveharkintaa)
- hakija ei saa kulkemiseen tukea muiden säädösten nojalla.

Sivukylien reittitakseihin voidaan tehdä myönteinen kuljetuspalvelupäätös ilman tulo- ja ikärajoja edellyttäen, että kysymyksessä on eläkeläinen ja muut kriteerit täyttyvät.

5.7 Turvapuhelinpalvelu

Turvapuhelinpalvelun avulla voidaan vastata asiakkaan yllättävään avuntarpeeseen ja turvapuhelimen tärkeimpänä myöntämisperusteena on kotona asumisen tukeminen. Turvapuhelimen myöntämisen perusteina on toimintakykyä alentava sairaus tai vamma ja/tai heillä on turvattomuutta ja/tai kaatumisriski.

5.8 Päiväpalvelu

Päiväpalvelutoiminnan tarkoituksena on tukea kotihoidon asiakkaita, joilla sosiaalinen kanssakäyminen on muutoin vähäistä. Päiväpalvelu on viriketoimintaa ja sitä voidaan tuottaa, mikäli kerhoon osallistuu vähintään kolme säännöllisen kotihoidon piirissä olevaa asiakasta.

5.9 Saattajapalvelu

Saattaja-apu järjestetään pääsääntöisesti omaisten, lähipiirin tai yksityisen palveluntuottajan turvin. Jos tämä ei ole mahdollista, saattoapu pyritään järjestämään kotihoidon turvin. Kotihoito hoitaa saatettavan lääkärin vastaanotolle / tutkimuksiin Ivalon alueella, mikäli se on asiakkaan jatkohoidon kannalta tai hänen toimintakykynsä johdosta välttämätöntä ja työtilanne sen sallii. Saattaja-avun kuljetukseen käytetään Ivalon alueella kotipalvelun työautoa ja muualla kunnassa Kela-taksia.

5.10 Kauppapalvelu

Kauppapalvelu hoidetaan kotihoidon autonkuljettajan tai muun kotihoidon työntekijän toimesta. Asiakkaalla tulee olla asiakastili kaupassa. Asiakkaalla tulee olla kauppalista valmiina kotipalveluauton kuljettajan saapuessa ennalta sovittuna aikana. Tarvittaessa kauppalista voidaan laatia yhdessä asiakkaan ja kotihoidon hoitajan kanssa. Asiointipalvelua voidaan tarjota enintään kerran viikossa.

5.11 Saamenkielinen kylätyöntekijä/määräaikainen kylätyöntekijä

Inarin kunnassa on vakinaisessa työsuhteessa kolme saamenkielistä kylätyöntekijää ja heidän tehtävät määräytyvät Saamelaiskäräjien kanssa laadittuun mallinnukseen ”Saamelaiserityinen palvelu vanhustyössä”.

Lisäksi kotihoidon palveluksessa on määräaikaisia, tilapäisiä kylätyöntekijöitä. Näiden määräaikaisten kylätyöntekijän palvelua voidaan myöntää tilapäisesti lumitöihin kotihoidossa käytettävissä olevien resurssien puitteissa asiakkaalle, jonka toimintakyky tai terveydentila on heikentynyt tilapäisesti tai pysyvästi ja kotona asuminen on vaarantunut. Määräaikaisen kylätyöntekijän palveluiden myöntämisedellytyksenä on 1250 €/kk bruttotuloraja (1 hengen talous) ja 1 900 €/kk (2 hengen talous).

6. KOTIHOIDON PALVELUIDEN MYÖNTÄMINEN

6.1 Palveluihin hakeutuminen

Kotihoitopalveluja tarvitseva henkilö voi hakeutua asiakkaaksi joko suullisella tai kirjallisella hakemuksella. Turvapuhelinpalvelu, kuljetuspalvelu ja siivouksen palveluseteli haetaan aina kirjallisesti.

Aloite palvelujen järjestämisestä (palveluntarpeen arvioinnista) voi tulla myös muulta henkilöltä, esim. omaiselta, läheiseltä, naapurilta, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöltä tai viranomaiselta.

lökkään henkilön sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttään, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumistaan tukevien palveluiden tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle

määrätyn edunvalvojan kanssa (Vanhuspalvelulaki 15§). Lisäksi palveluntarpeen arviointi on tehtävä, kun iäkkään henkilön palveluntarpeesta on tehty vanhuspalvelulain 25§:ssä tarkoitettu ilmoitus.

6.2. Palveluiden myöntäminen

Kotihoidon palveluiden myöntäminen perustuu kokonaisvaltaiseen palveluntarpeen selvittämiseen ja laaja-alaiseen asiakkaan toimintakyvyn arviointiin (fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky).

Säännöllisen kotihoidon palvelu- ja hoitosuunnitelma laaditaan aina yksilöllisen palveluntarpeen mukaisesti. Palveluntarpeen arvioinnissa painottuu asiakkaan toimintakyky. Asiakkaan ikä tai sairaudet eivät ole kotihoidon palveluiden piiriin oikeuttava tai rajaava tekijä. Asiakkaalle myönnettävät palvelut määräytyvät olemassa olevien voimavarojen mukaisesti. Palvelutarpeen arvioinnin apuvälineenä käytetään Raisoft-osittaisarviointia ja Raisoft-Helsa arviointia. Lisäksi käytössä on MMSE (kognitiivinen toimintakyky), sekä SPPB (fyysinen toimintakyky) mittarit.

Kaikista kotihoidon palveluista laaditaan (säännöllinen kotihoito, tilapäinen kotihoito, tukipalvelut eriteltynä) palvelupäätös ja maksupäätös, joka postitetaan asiakkaalle tai hänen asioiden hoitajalle tai edunvalvojalle.

6.3 Asiakkuuden päättäminen

Kotihoidon asiakkaan palveluntarpeen arviointi on jatkuva prosessi ja kotihoidon palveluita voidaan lisätä tai supistaa asiakkaan toimintakyvyn muuttuessa. Kun asiakas ei tarvitse kotihoidon palveluja, palvelu ja/tai asiakkuus päätetään. Asiakkuuden päättäminen tulee tehdä asiakkaan ja palveluntuottajan yhteisellä sopimuksella.

Mikäli asiakkaan tarvitsemaa hoitoa ja huolenpitoa ei voida turvata kotihoidon palveluilla tai niiden lisäämisellä, eikä kotona asuminen palveluista ja tukitoimista huolimatta ole turvallista, tulee selvitettyä palveluiden järjestäminen muulla tavalla.

Asiakkaan siirtyessä pysyvästi tehostettuun palveluasumiseen tai laitoshoidon, kotihoidon palvelut päätetään ja asiakkuus päättyy.

7. KOTIHOIDON MAKSUT

7.1. Säännöllinen kotihoito

Säännöllisen kotihoidon kuukausimaksut määräytyvät hoito- ja palvelusuunnitelman sekä palvelunkäyttäjän maksukyvyn ja perheen koon mukaan.

7.2. Tilapäinen kotipalvelu

Säännöllisen tilapäisestä sekä tilapäisestä kotipalvelun kotikäynnistä peritään kiinteä käyntimaksu sosiaali- ja terveystalouden hyväksymän hinnaston mukaan. Tilapäisestä kotisairaanhoidon kotikäynnistä maksu määräytyy asiakasmaksuasetuksen mukaan.

7.3 Tukipalvelut

Tukipalveluista peritään kiinteä maksu sosiaali- ja terveystalouden hyväksymän hinnaston mukaan.

7.4. Maksuttomat kotihoidon palvelut

Kotipalvelumaksu voidaan alentaa tai jättää perimättä sosiaalityöntekijän lausunnon perusteella. Kotihoidon palvelu on maksutonta, jos se järjestetään osana vammaispalvelulain mukaista palveluasumista. Jos lapsiperheen kotipalvelua annetaan lastensuojelulain perusteella, palvelu on maksuton.

8. KOTIHOIDON ONNISTUMISEN EDELLYTYKSET

Kotihoidon onnistumisen edellytykset:

- Asiakas, omaiset ja henkilökunta noudattavat yhdessä laadittua hoito- ja palvelusuunnitelmaa. Hoito- ja palvelusuunnitelmassa laaditaan ohjeet hoidon ja hoivan toteuttamiseksi, sekä tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.
- Asiakkaan koti vastaa hänen hoidon tarpeitaan ja tukee kotona selviytymistä. Asiakkaan sairaudet voidaan hoitaa kotona.
- Asiakkaalla on hoidon kannalta olennaiset apuvälineet ja hänen vointinsa sallii kotona hoitamisen.
- Apuvälinetarve kartoitetaan ja asiakkaalle järjestetään hoidon kannalta olennaiset apuvälineet sekä käyttäjille opetetaan niiden käyttö.
- Asiakas on hoitomyönteinen. Asiakkaan tahdon vastaisesti ei yleensä voida kotihoitoa toteuttaa. Mikäli asiakas ei ole hoitomyönteinen (esim. ei ole toistuvasti kotona sovittuna

aikana) asiakkaan kanssa pidetään hoitoneuvottelu. Jos neuvottelu ei tuota tulosta, jatkohoidosta päätetään yhdessä lääkärin ja palveluohjaajan kanssa.

Kotihoito ei ole mahdollista, jos voinnin seurantaan tai sairauden hoitoon tarvitaan välineitä tai laitteita, jotka ovat saatavissa vain sairaala/laitosolosuhteissa, tai asiakas on kahden autettava tai asiakkaan hoito vaatii jatkuvaa, ympärivuorokautista hoitoa.

9. TYÖSUOJELULLISET VAATIMUKSET KOTONA HOITAMISELLE

Voimakkaasti päihteiden vaikutuksen alaisena olevan asiakkaan yleistila tarkistetaan ja suunnitellut hoitotoimenpiteet toteutetaan asiakkaan selvittyä. Mikäli asiakkaan kotona on ulkopuolisia, päihtyneitä henkilöitä, kotikäyntiä ei voida toteuttaa.

Mikäli asiakkaan oletetaan olevan aggressiivinen, hänen kotiin mentäessä tulee olla kaksi työntekijää.

Asiakkaan ei tule tupakoida hoitajan läsnä ollessa.

Apuvälineiden käytöllä taataan työntekijöiden työturvallisuus. Asiakkaan kotona olevat, hoitajien työvälineinään käyttämät/tarvitsemat vialliset sähkölaitteet tulee korjauttaa. Kaikkien tarvittavien työvälineiden tulee olla käyttökunnossa ja turvallisuusseikat huomioitu.

Koirat on pidettävä kiinni kytkettyinä kotihoidon henkilöstön käynnin aikana. Asiakkaiden lemmikkieläinten hoito ja ulkoiluttaminen eivät sisälly kotihoidon tehtäviin.

